

82η Επέτειος Μνήμης του Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Καλαβρύτων και Αιγιαλείας](#)

Με τη δέουσα λαμπρότητα, ευλάβεια και αισθήματα βαθιάς συγκίνησης, πραγματοποιήθηκαν, το Σάββατο 13 Δεκεμβρίου 2025, στη Μαρτυρική Πόλη των Καλαβρύτων, οι επίσημες εκδηλώσεις τιμής και μνήμης για την 82η Επέτειο από το Ολοκαύτωμα της 13ης Δεκεμβρίου 1943.

Το πρωί ετελέσθη **Πολυαρχιερατική Θεία Λειτουργία** στον Καθεδρικό Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου Καλαβρύτων, προεξάρχοντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μαντινείας και Κυνουρίας **κ. Επιφανίου** και συλλειτουργούντων

του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καλαβρύτων και Αιγιαλείας **κ. Ιερωνύμου** και του Θεοφιλεστάτου Επισκόπου Κερνίτσης **κ. Χρυσάνθου**, Βοηθού Επισκόπου του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πατρών.

Τον θείο λόγο κήρυξε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαντινείας και Κυνουρίας κ. Επιφάνιος, ο οποίος ανέπτυξε θεολογικώς τη σημασία της θυσίας και της μνήμης. Επεσήμανε τη βαθιά σχέση της Εκκλησίας με την ιστορική παρακαταθήκη του λαού μας και υπογράμμισε ότι η τιμή προς τους μάρτυρες του Ολοκαυτώματος των Καλαβρύτων συνιστά πράξη πνευματικής κοινωνίας μέσα στο Σώμα της στρατευομένης και θριαμβευούσης Εκκλησίας, που αιωνίως μνημονεύει και προσεύχεται υπέρ των κεκοιμημένων. Τέλος, ο Σεβασμιώτατος ανέδειξε τη δύναμη της μνήμης ως πράξης αντίστασης στην ιστορική λήθη και ως θεμέλιο της ελπίδας που αναδύεται από τον πόνο, διά της εσχατολογικής προοπτικής της Αναστάσεως.

Κατά το πέρας της Θείας Λειτουργίας και προ της τελέσεως του Ιερού Μνημοσύνου υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των θυμάτων του Ολοκαυτώματος, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καλαβρύτων και Αιγιαλείας κ. Ιερώνυμος

υποδέχθηκε τον Εξοχώτατο Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνο Τασούλα, συμπαρόντων και του Υφυπουργού Εθνικής Αμύνης κ. Αθανασίου Δαβάκη, ως Εκπροσώπου της Ελληνικής Κυβερνήσεως, Εκπροσώπων των Κομμάτων της Βουλής, Βουλευτών Αχαΐας, Πρέσβειων άλλων Χωρών, του Αντιπεριφερειάρχου Δυτικής Ελλάδος ως Εκπροσώπου του Περιφερειάρχου, του Αντιπεριφερειάρχου Πελοποννήσου, των Δημάρχων Καλαβρύτων, Αιγιαλείας και Κορινθίων μετά μελών των Δημοτικών Συμβουλίων, των Δημάρχων και Εκπροσώπων των Μαρτυρικών Δήμων της Ελλάδος, του Εκπροσώπου του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ, Εκπροσώπων των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, των σεβαστών συγγενών των θυμάτων του Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος, Εκπροσώπων Φορέων της πόλεως των Καλαβρύτων, καθώς και πλήθους λαού, οι οποίοι προσήλθαν με αισθήματα βαθυτάτου σεβασμού στη μνήμη των αδίκως τελειωθέντων αδελφών μας, των μαρτύρων αυτών της εθνικής μας ιστορίας και κληρονομιάς.

Εν συνεχεία, ο Σεβασμιώτατος, απευθυνόμενος προς τον Εξοχώτατο Πρόεδρο της Δημοκρατίας και το σύνολο των παρισταμένων, τόνισε τη βαρύτητα της Επετείου του Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος, το οποίο χαρακτήρισε όχι απλώς ως τοπική ή εθνική μνήμη, αλλά ως παγκόσμιο σύμβολο βίας κατά της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Υπογράμμισε ότι η διατήρηση της ιστορικής μνήμης αποτελεί υπαρξιακή ανάγκη για το Έθνος, καθώς χωρίς σύνδεση με το παρελθόν κινδυνεύει να απολέσει την ταυτότητά του. Η μνήμη, όπως επεσήμανε, είναι μια πνευματική μαρτυρία και αντίσταση απέναντι στη λήθη και στην ιστορική παραχάραξη.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Ιερώνυμος εξήρε τη σημασία της παρουσίας του Προέδρου της Δημοκρατίας, την οποία χαρακτήρισε ως έμπρακτη αναγνώριση του χρέους της Πολιτείας απέναντι στους μάρτυρες της Ιστορίας και ως θεσμική επικύρωση της Επετείου και της ιστορικής μνήμης, ενώ τόνισε ότι η Δημοκρατία δεν είναι δεδομένη, αλλά θεμελιώνεται πάνω σε θυσίες και διατηρείται ζωντανή όταν αναγνωρίζει τα θεμέλιά της.

Επιπροσθέτως, ευχαρίστησε θερμώς τους Σεβασμιωτάτους Αρχιερείς που συλλειτουργήσαν στην Πολυαρχιερατική Θεία Λειτουργία, υπογραμμίζοντας ότι η πιο βαθιά μορφή μνήμης είναι η λειτουργική και ευχαριστιακή, καθώς η Θεία Λειτουργία προσφέρει απάντηση στο μαρτύριο του κόσμου μέσα από την Ανάσταση. Τέλος, κάλεσε όλους, Πολιτεία, Εκκλησία, πολίτες και φορείς, να διαφυλάξουν την ιστορική μνήμη, να τιμήσουν τη θυσία των Καλαβρυτινών και να μεταδώσουν στις επόμενες γενεές το ήθος της πίστης, της ελευθερίας, της αλήθειας και της ειρήνης. Ευχήθηκε δε, ο μαρτυρικός τόπος των Καλαβρύτων να παραμείνει διαχρονικό μνημείο ιστορικής ευθύνης και πηγή πνευματικού αναστοχασμού.

Μετά τον επίσημο λόγο του Σεβασμιωτάτου, επακολούθησε επίκαιρη ομιλία από τον διδάκτορα Ιστορίας και υπεύθυνο των Ιστορικών Αρχείων του Μουσείου Μπενάκη κ. Αναστάσιο Σακελλαρόπουλο, με θέμα: «Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος – Ανατροπές και Ιδιαιτερότητες», αναδεικνύοντας την ιδιάζουσα θέση των Καλαβρύτων στην ιστορική μνήμη της Ευρώπης και της παγκόσμιας Ιστορίας.

Αμέσως μετά την Πολυαρχιερατική Θεία Λειτουργία, τελέστηκε, προεξάρχοντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καλαβρύτων και Αιγιαλείας κ. Ιερωνύμου, Ιερό Μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των υπό των γερμανικών στρατευμάτων κατοχής εκτελεσθέντων κατοίκων των Καλαβρύτων.

Κατόπιν, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, οι άγιοι Αρχιερείς, οι Εκπρόσωποι της Πολιτείας και των Σωμάτων Ασφαλείας, κλήρος και λαός, συνοδευόμενοι υπό Στρατιωτικών Αγημάτων και της Φιλαρμονικής του Δήμου Καλαβρύτων, μετέβησαν εν πομπή προς τον Ιστορικό Τόπο Εκτελέσεως, προπορευομένου του Ιερού Ευαγγελίου του Καθεδρικού Ναού, το οποίο διεσώθη από την πυρπόληση του 1943.

Στον τόπο της θυσίας τελέστηκε επιμνημόσυνη δέηση, ενώ μαθητές και μαθήτριες σχολείων των Καλαβρύτων και άλλων περιοχών της Ελλάδας που προσήλθαν εξ αφορμής της Επετείου, ανέγνωσαν το προσκλητήριο των εκτελεσθέντων ανδρών και εφήβων της Μαρτυρικής Πόλεως.

Η τελετή ολοκληρώθηκε με την κατάθεση στεφάνου υπό του Προέδρου της

Δημοκρατίας προς απόδοση της οφειλόμενης τιμής στα θύματα της ναζιστικής θηριωδίας, τηρήθηκε ενός λεπτού σιγή και ακολούθησε η ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου από τη Φιλαρμονική του Δήμου Καλαβρύτων, εν μέσω κλίματος βαθείας συγκινήσεως.

Κατόπιν, ο Εξοχώτατος Πρόεδρος της Δημοκρατίας, συνοδευόμενος υπό του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Ιερωνύμου, εγκαινίασε την έκθεση χαρακτηρισμών του σπουδαίου Έλληνα χαρακτή κ. Α. Τάσσου, υπό τον τίτλο: «Η Τέχνη και η Ιστορία, ο Λαός και το Βίωμα», η οποία φιλοξενείται στο Πέτρινο Κτίριο της Πλατείας Πετμεζαίων στα Καλάβρυτα.

Το μεσημέρι, παρετέθη υπό του Δήμου Καλαβρύτων επίσημο γεύμα προς τιμήν των παρισταμένων, στο Εκκλησιαστικό Κέντρο Φιλοξενίας «Όραμα» της Ιεράς Μητροπόλεως. Κατά την προσφώνησή του, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καλαβρύτων και Αιγιαλείας κ. Ιερώνυμος εξέφρασε τη βαθύτατη ευγνωμοσύνη του προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τους Ιεράρχες, τους Εκπροσώπους της Πολιτείας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και όλους όσοι συμβάλλουν ενεργά στη διατήρηση της ιστορικής μνήμης.

Ο Δήμαρχος Καλαβρύτων κ. Αθανάσιος Παπαδόπουλος, στον χαιρετισμό του, ευχαρίστησε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για την τιμητική του παρουσία, όλους τους επισήμους και τους συμμετέχοντες στις εκδηλώσεις, υπογραμμίζοντας ότι η Μαρτυρική Πόλη των Καλαβρύτων συνεχίζει να αποτελεί σύμβολο ιστορικής μνήμης, αξιοπρέπειας και αντίστασης. Επεσήμανε, επίσης, τη σημασία της ενότητας και της συλλογικής ευθύνης για την υπεράσπιση των ηθικών αξιών και την προώθηση της ιστορικής δικαίωσης των θυμάτων.

Ο Εξοχώτατος Πρόεδρος κ. Κωνσταντίνος Τασούλας, κατά την αντιφώνησή του, εξέφρασε τις εγκάρδιες ευχαριστίες του για την πρόσκληση που του απηύθυνε ο Δήμος Καλαβρύτων και αναφέρθηκε εκτενώς στη θεμελιώδη σημασία της ιστορικής μνήμης ως ηθικής και εθνικής υποχρέωσης της Πολιτείας και του λαού. Παράλληλα, υπογράμμισε ότι η διεκδίκηση των αποζημιώσεων για τα θύματα και τις καταστροφές της περιόδου της Κατοχής αποτελεί όχι μόνο ηθική αξίωση, αλλά και συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα, το οποίο συνδέεται άρρηκτα με την υποχρέωση της Πολιτείας να τιμά και να υπερασπίζεται τη μνήμη των θυμάτων της Ιστορίας, με τρόπο θεσμικό, υπεύθυνο και διαχρονικό.

“Η Ιερά Μητρόπολη Καλαβρύτων και Αιγιαλείας ευχαριστεί εκ βάθους καρδιάς όλους όσοι τίμησαν με την παρουσία τους την Ιερή Μνήμη των θυμάτων του Ολοκαυτώματος και εύχεται η θυσία τους να καταστεί αφορμή φιλαδελφίας, αγάπης και ειρηνικής συνύπαρξης για τις επερχόμενες γενεές”, καταλήγει η ανακοίνωση της Μητροπόλεως Καλαβρύτων και Αιγιαλείας.

